

Til Opptaksutvalget

Oslo, 30. mai 2022

Høringssvar fra Høgskolen Kristiania – Innspill til Opptaksutvalget

Høgskolen Kristiania viser til invitasjonen av 22. mars 2022 til å komme med skriftlige innspill til Opptaksutvalget. I grunnlaget for innspill til Opptaksutvalget vises det til konkrete spørsmål utvalget har til høringsinstansene. Høgskolen Kristiania vil svare ut disse under.

Høgskolen Kristiania ble grunnlagt i 1914 og tilbyr utdanning i Oslo, Bergen og på nett. Kristiania leverer forskning og utdanning på fagskole, bachelor, master og doktorgradsnivå innen ledelse, organisasjon, markedsføring, kommunikasjon, informatikk, helsevitenskap, innovasjon og kunsthøgskolen. Kristiania er en akkreditert høyskole og eier i tillegg en fagskole (Fagskolen Kristiania). Totalt har Kristiania om lag 18 000 studenter, nesten 800 ansatte og over 100 studieprogrammer. Høgskolen Kristiania er Norges største uavhengige breddehøgskole, og Fagskolen Kristiania Norges største fagskole.

Kristiania har som mål å bli Norges første private arbeidslivsuniversitet. Med «arbeidslivsuniversitet» mener vi utdanning og forskning som er særlig nært knyttet til arbeidslivet.

Innspill til høringsnotatet

Ad kvalifisering

- *Er det noen av dagens alternative måter å oppnå GSK på, som bør endres eller fases ut?*

Det er et grunnleggende prinsipp for Høgskolen Kristiania skal gi flest mulig anledning til utdanning og personlig utvikling i et livslangt læringsperspektiv, til det

beste for samfunnet. Vi ønsker derfor ikke at alternative måter til å oppnå GSK fases ut eller endres på en måte som svekker studentenes muligheter til å få tilgang til høyere utdanning. Spesielt er vi opptatt av at muligheten til å oppnå GSK gjennom en toårig fagskoleutdanning blir videreført, og at dette blir likestilt med andre former for å oppnå GSK. To år med høyere yrkesfaglig utdanning gir studentene et godt grunnlag for å gjennomføre en høyskole- eller universitetsutdanning, og åpner dører for studenter som har tatt andre valg på videregående skole.

- *Hva mener dere om å innføre en standardisert kvalifiserende prøve som et supplement eller en erstatning for søkere som ikke har GSK fra videregående opplæring?*

Studietilbudene innen høyere utdanning er variert med tidvise omfattende opptaksordninger. I utgangspunktet mener vi nasjonale prøver kan være en god idé som supplement eller erstatning for søkere uten GSK. Samtidig mener vi at et alternativ til standardiserte løsninger er å gi den enkelte utdanningsinstitusjon fullmakt til å utforme kvalifiserende prøver i disse tilfellene. Prøvene kan knyttes direkte opp til det spesifikke studiet/fagområdet søkeren ønsker å starte på, herunder læringsutbyttene. Kristiania mener at en skreddersydd løsning av prøvene vil være en fordel for søker og institusjon.

- *Kan spesielle opptakskrav erstattes av en form for forberedende år, tilsvarende basårordningen i Sverige?*

Høgskolen Kristiania er landets største tilbyr av kunstfaglige utdanninger. For våre kunstfaglige utdanningsløp er vi sterkt imot at spesielle opptakskrav kan erstattes med forberedende år. Studier hvor talentutvikling er sentralt, må opptaksprøve være løsningen for å sikre kvalifiserte søkere til utdanningene.

Ser man bort i fra kunstfaglige utdanninger er Kristiania positiv til at enkelte studier kan benytte forberedende år fremfor spesielle opptakskrav. Med utgangspunkt i at Kristianas holdning er at høyere utdanning bør være tilgjengelig for flest mulig, mener vi at dagens ordning legger opp til at valg i videregående skole setter begrensninger for senere muligheter. Et forberedende år kan utjevne dette. Dette kan for eksempel gjelde for studier innen realfag. Videre ser vi det også slik at denne

varianten kan være en opptaksmulighet for søkere under 25 som ikke kan vurderes etter realkompetanse.

- *Har bruken av spesielle opptakskrav i UH konsekvenser for videregående opplæring?*

Høgskolen Kristiania mener at bruk av spesielle opptakskrav setter krav til at tilbydere av videregående opplæring må holde seg oppdatert på de siste kravene. Opptakskrav kan endres, utgå eller innføres. Tilbydere av videregående opplæring blir nødt til å følge med på nettopp dette for å kunne veilede sine elever videre.

- *Er det viktig å beholde realkompetansevurdering som en vei inn i UH?*

Høgskolen Kristiania ser det som klart nødvendig å beholde realkompetansevurderinger. Dette er en alternativ vei for mange til å få høyere utdanning og må derfor vernes.

Ad rangering

- *Bør hensynet til å få inn unge søkere veie tyngre enn i dag, og hensynet til å gi søkere en mulighet til å forbedre rangeringsposisjonen sin vektens tilsvarende lavere?*

Slik vi ser det er dagens ordning med 50/50 en fin ordning for enkelte studier, men også en uheldig løsning for andre. For kunstfaglige utdanninger bør talent veie tyngst, uavhengig av alderspoeng og opptaksprøven bør være det førende elementet.

Høgskolen Kristiania er av den oppfatning at «en løsning» ikke passer for alle og oppfordrer til at man ikke lager et for rigid regelverk for opptak til høyere utdanning. Basert på tilbakemeldingene i dette høringsinnspillet, er det viktig for Kristiania at institusjonelle friheter innenfor gitte ramme forankres.

- *Bør utvelgelsen av studenter til populære studier skje på en annen måte enn å skille på desimaler på allerede høye poenggrenser, for eksempel ved opptaksprøver eller loddrekning?*

Høgskolen Kristiania er imot å innvilge opptak basert på loddrekning. Vi foreslår at den enkelte institusjon legger en poenggrense på et forsvarlig nivå, søkere innenfor

dette nivået kan deretter følges opp med andre vurderingstiltak som prøver eller intervju for å skille søkerne.

- *Er noen av dagens tilleggspoeng et godt uttrykk for kompetanse som er nødvendig i studier eller i arbeidslivet?*

Slik vi ser det, er flere tilleggspoeng mer forankret i politikk enn nødvendig kompetanse i studier eller arbeidsliv. Dette er ikke nødvendigvis negativt. Det vi imidlertid ønsker at Opptaksutvalget ser på er vektning av de ulike tilleggspoengene. Ved alderspoeng opparbeider man seg flere poeng etter hvor eldre man blir. Men for fullført høyere utdanning får man kun to tilleggspoeng, uansett hvor mange grader man har fullført. Dette fremstår underlig og burde bør bli nærmere vurdert.

- *Bør ordningen med å gi alderspoeng, som rangerer eldre søkere foran yngre søkere, videreføres?*

Høgskolen Kristiania mener det er viktig at man viderefører en ordning med alderspoeng. I enkelte studier er det nyttig med studenter med arbeidserfaring eller lignende. Det er en verdifull ressurs for medstudenter som vi mener bør ivaretas.

- *Hvilke andre mål enn å få inn de best kvalifiserte søkerne bør opptakssystemet ivareta?*

Opptakssystemet er en ordning som bør ha som mål å skaffe rett søker til rett studium for å redusere frafall. Et ordnet system bør også sikre at søkere har en forutsigbar og pålitelig opptaksprosess.

- *Er bruk av spesielle kvoter, som for eksempel regionale kvoter eller kjønnskvoter, bedre egnet enn tilleggspoeng for at bestemte søkergrupper skal få tilbud om studieplass?*

Slik vi ser det kan det være bedre å legge til rette for kvoter fremfor tilleggspoeng. Det legges særlig vekt på å sikre urbefolkningens tilgang til høyere utdanning i hele landet. Videre mener vi at studier med stor kjønnsubalanse kan snarere forsøke kvoter til fordel for tilleggspoeng. Dette bør være opp til den enkelte institusjon å avgjøre.

Ad organisering

- *Bør vi ha et felles regelverk for opptak til alle typer studier?*

Som tidligere nevnt er Høgskolen Kristiania Norges største tilbyder av kunstfaglige utdanninger. Vår erfaring viser at et felles regelverk kan by på problemstillinger for kunstfaglige utdanninger med opptaksprøver. Til slike studier har man en noe annen arbeidsmetodikk ved opptaksprosesser i forhold til mer tradisjonelle studier. Det er ikke alltid én løsning tjener alle like godt. Derfor mener vi primært at regelverket bør differensieres mellom kunstfaglige studier og øvrige studier.

Subsidiært foreslår vi at myndighetene gir mer tillit til den enkelte utdanningsinstitusjon i forbindelse med opptak. Med dette mener vi at det lages overordnede nasjonale føringer, men samtidig rom for den enkelte institusjon til å utarbeide regler innenfor rammene. Dette vil skape forutsigbarhet for søkerne nasjonalt, men likevel med mulighet for noe særpreg og faglig tilpasning. En forutsetning for å kunne lage institusjonsspesifikke regler kan være at institusjonen har akkrediteringsfullmakt.

- *Er dagens felles regelverk til hinder for hvordan dere ønsker å gjennomføre opptak (spørsmål til universitet og høgskoler)?*

Som tidligere nevnt skaper dagens regelverk utfordringer for oss som tilbyder av kunstfaglige utdanninger. Regelverket gir lite rom for en nødvendig fleksibilitet som kreves for at institusjonen skal kunne holde seg aktuelle i fagmiljøet og bransjen. Utdanninger som krever opptaksprøver, må søkes departementet. Det kan ta lang tid fra søknad sendes inn, til ønsket til slutt ender opp med godkjenning i forskriftsform. Som vist til over burde institusjoner med akkrediteringsfullmakt selv ha anledning til å regulere hvilke studier man stiller krav til opptaksprøve eller lignende ved. Dette kan med fordel reguleres i institusjonens egen forskrift.

Generelt oppleves dagens «Forskrift for opptak til høyere utdanning» som en sammenblanding av bestemmelser som gjør etterlevelsen vanskelig. På enkelte områder har noen utpekte institusjoner større handlingsrom innenfor forskriftens

rammer. Vi viser til at enkelte institusjoner har fullmakt til å benytte opptaksprøver innenfor et avgrenset fagområdet, mens andre institusjoner har kun fullmakt til å benytte opptaksprøver ved et spesifikt studium. Dette oppleves som utilsiktet forskjellsbehandling og bør unngås. Dette kunne unngås ved at forskriften gir anledning til opptaksprøver i spesifikke fagområder dersom kunnskapsgrunnlaget for programmene er kunstnerisk utviklingsarbeid.

- *Hvem bør bestemme opptaksregler til grunnutdanninger? Hvor mye bør bestemmes nasjonalt og likt for like utdanninger, og hvor mye bør være opp til den enkelte institusjon?*

Høgskolen Kristiania er av den oppfatning at den beste ordningen for opptaksregler er noen overordnede nasjonale krav til opptak. Dernest er det opp til institusjoner med akkrediteringsfullmakt å utforme egne krav og regler for opptak. Et minstekrav til institusjonens rammer bør inkludere hvilke studier som kan ha opptaksprøver, basert på en logikk som beskrevet over. Alternativt at institusjonene blir gitt formelle krav til hva som skal oppfylles for å kunne benytte opptaksprøve.

- *Hva er viktigst: å ha et effektivt opptakssystem eller å ha muligheten for å ta hensyn til andre kriterier enn karakterer, for eksempel motivasjon eller egnethet?*

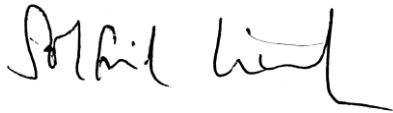
Høgskolen Kristiania ser fordeler med begge deler og vil nødvendig utelate den ene fremfor den andre. Opptaksordningen bør ha en førende ordning, som karakterer. Men likevel åpne for at enkelte studier har tilleggskriterier for vurdering av opptak til høyere utdanning.

- *Har dere alternative forslag til tidslinje for opptaket/studiestart?*

Høgskolen Kristiania mener dagens tidslinje oppfattes noe ulikt, avhengig av studieretning. Tidslinjen har en naturlig kobling til videregående opplæring som vi ser som svært hensiktsmessig for de fleste studier. For kunstutdanninger er tidslinjen riktignok krevende. Påvente av bekreftelse på GSK samt kravet til kvotering gjør at kunstutdanninger mister søkere til internasjonale konkurrenter. Høgskolen Kristiania mener dette bør unngås i fremtidig opptaksrutiner.

Høgskolen Kristiania vil takke for muligheten for å kunne komme med hørings svar i denne saken.

Vennlig hilsen

Solfrid Lind
Administrerende direktør

Arne Krumsvik
Rektor